

Kronieken Effata april 2011

Het is wel één april, maar het is wel degelijk koorrepetitie, de laatste vóór het concert 'Op weg naar Pasen' in Lovendegem. Zó zingen dat zelfs de grootste voorstanders van het Gregoriaans er mee akkoord zijn?

Bernadette verwelkomt de gemeenschap op deze vierde zaterdag van de vasten (2/4); we zijn halfweg en misschien is het tijd om even na te denken of we wel 'de zachte kracht in deze wereld' zijn? Misschien bij de omhaling?

Het evangelie gaat over kijken en oordelen, bekijken en veroordelen. Zo van: het zal wel hun eigen schuld zijn, dan kan ik er niets aan doen, zij hebben pech gehad! Jezus nodigt ons uit om te zien dat mensen menselijk zijn, kinderen van God, geliefd door God, mensen die niet wénen in die situatie terecht te komen.

Dan luisteren we naar dat evangelie, een lange tekst, gelezen door Johan en Agnes, over de genezing van een blindgeboren man (Johannes 9, 1-41).

In Effata doen we geen omhalingen, dat stoort maar, behalve voor speciale gelegenheden en vandaag is er zo een. Sara, een lerares Frans, komt ons spreken over haar inleefreis naar Congo en Rwanda, onder meer naar Kigali, waar de Broeders van Liefde instellingen hebben voor psychiatrie, een blindenschool en voor gehandicapten. Zeer leerrijk was die reis, ze ontmoette er collega's, ze kon alles zelf zien, heel wat anders dan 'weten van horen zeggen', zeer confronterend, uniek. Maar zelfs bij een enorm tekort aan personeel, stelde ze vast dat mensen toch gelukkig zijn en toch blijven geloven in God. De omhaling is er om vanuit Effata ook Abana Rwanda, de kinderen van Rwanda, te helpen.

We hebben gebeden voor Marc Van Durme, voor de vreugde die hij uitstraalde, dat hij die vreugde ook mag vinden bij God, voor mama en tante Laurette, voor een zieke tante, voor Natalie, zo jong en met drie kinderen, opgenomen in palliatieve zorg. Voor al die fietsers vandaag en voor een goede feestelijke afloop van de Ronde van Vlaanderen morgen en dat we met hart en ziel mogen zingen op het concert volgende week in Lovendegem.

Onze plechtige communicanten waren deze namiddag samen in 'De Rank' in De Pinte en te horen aan onze 'gasten' waren de pannenkoeken lekker!

Wij krijgen het vijfde gebedskaartje: 'Heer, geef licht aan onze ogen!'

Zeg nooit: 'nooit'! Er is wél nog een repetitie voor het koor, nu met de instrumenten erbij, op dinsdag 5/4. De afwezigen hebben weeral eens ongelijk!

Stuurgroepvergadering op 7/4: voorbereiden van de paasweek en al wat verder denken over de 'Artiestenmis' in Beauvoorde op 3/7. En heel dankbaar blijven voor de gastvrijheid van de Broeders hier, dus alert zijn op wie hier in onze naam gebruik maakt van de lokalen.

Volgens wie het hoorde: een geslaagd concert in de Sint-Martinuskerk van Lovendegem op 8/4. 'Op weg naar Pasen' voor een volle kerk, met een geïnspireerde dirigent en inleider, echt een zware job, met onze goede muzikanten, met een aandachtig publiek, héél verrast over wat kerk kan zijn, wat Oosterhuis zingen voor ons betekent. Amateurs, ja maar dan ook in de zin van liefhebbers van die woorden, die muziek, dat voorzingen en dat meezingen. Of zoals Gerrit (bedankt voor de goede organisatie met Viviane) het zei: *"Noach die de ark maakte was een amateurke, zij die de Titanic bouwden waren specialisten, ... Je ziet wat er van gekomen is!"* Voor en mét de plechtige communicanten hebben we dan ook nog 'This little light of mine' gezongen, in de handen geklapt, meegezongen. Ik bewonder hen (en hun catechisten)!

Verzoeningsviering op 9/4. *"Als je goed luistert"*, zegt Frans C, *"dan hoor je de lente hier ook al!"* En inderdaad, als het heel stil is hoor je de klaterende stroom, de fontein. Deze namiddag was er voorbereiding voor de plechtige communicanten, ze hebben geleerd dat met één hand, geblinddoekt, je veel minder kan. Je moet hulp toelaten, zoals wij hier God bij ons toelaten.

De leidraad in deze vasten is Psalm 1, daarom hangt achter het altaar het grote waterdoek en kregen we het kaartje met vers 3 van die psalm. Vandaag dromen we verder van die boom geplant aan stromend water, vruchtdragend, bloeiend, gelukkig daar te staan. Wat is dat stromend water voor ons, wat is het dat ons de moeite loont om voort te doen?

Want we hadden goede voornemens, sommigen zijn herbegonnen, sommigen voelen dat het hen niet lukt. Vandaag blijven we even stilstaan bij die pogingen en bij de uitnodiging om telkens opnieuw te proberen.

Huub Oosterhuis heeft van Psalm 1 een prachtige vertaling gemaakt; hij gebruikt voor wat slecht is de woorden 'ploert' en 'schender'. Wat is een ploert? Iemand die je nooit in het gezicht kunt kijken, iemand die de kantjes afgaat (denk aan de bonussen: ze zijn wettelijk verantwoord, maar zijn ze verantwoord?). En wat de schender doet is ook altijd legaal, is ook niet te veroordelen, het is iemand die de mensen pakt en schendt.

Wat is dan goed? Goed is dat je niet doet wat slecht is, zegt Oosterhuis.

Het is dus niet voldoende dat we kunnen zeggen dat we geen zonde doen, dat we niet brandstichten, moorden of stelen. Neen, wie nadenkt wéét dat wij dingen doen die slecht zijn. Wie eerlijk is, wéét dat we dingen doen die niet goed zijn. Dingen die we beter niet doen, die niet verantwoord zijn. Daden waarvan we diep in ons hart weten dat ze niets te maken hebben met die boom aan levend water, die rijke vruchten draagt.

Dus is er blijdschap dat we mogen herbeginnen en dat God ons zegt dat we ons mogen verzoenen. Zo simpel is het dus niet, morgen moeten we het goede doen en daarom reikt God ons vandaag de hand.

Het is stil geworden, we luisteren naar het klaterende water, opnieuw zitten we bij het water dat toekomst geeft en we bidden bij Gods water.

We zijn met velen, er zijn drie priesters die ons de hand van vrede en verzoening opleggen: Guido, pater Gotti en Willy Haers, de deken van Sint-Amandsberg. Dat gebaar en die handen op mijn hoofd brengen mij elke keer opnieuw tot diepe ontroering en vrede.

Wij hebben dan gebeden voor iemand die geopereerd is en voor een leerkracht, wij hebben gedankt voor de mooie bezinningsavond in Lovendegem en voor die boodschap van Gods liefde aan zoveel mensen, die boodschap hadden ze nog nooit zó gehoord.

We krijgen het zesde gebedskaartje: 'De liefde is sterker dan de dood!'

Om alles voor Pasen netjes te maken is er op 11/4 een poetsbeurt voor de kapel en wat er bij hoort. Dank zij de (oude) getrouwen komt alles weer in orde. Met de banken in de kapel verloopt alles heel wat vlotter, het heen en weer gesleur van de losse stoelen is weggevallen.

Ook in De Pinte, in de Sint-Nicolaas van Tolentijnkerk, zingt het Effatakoor op 15/4 'Op weg naar Pasen'. Als Guido al zegt dat hij fier is op 'zijn' koor, dan is het duidelijk dat wij het optreden van Lovendegem hebben verbeterd, de boodschap opnieuw hebben gebracht. En wij zijn óók fier op onze dirigent, Guido! Als het meevalt, komt er misschien een DVD van het beste van Lovendegem en De Pinte ...

Vandaag, 16/4, Palmzondag, begint een speciale week, de Goede week, die ons uitnodigt op weg te gaan met Jezus van Nazaret. In de media heeft men die week plots ontdekt (wat een gedacht van Vangheluwe om nu met zijn interview af te komen!). Voor ons Christenen, is het een speciale week, dat we in eigen boezem moeten kijken. Speciaal is er aan dat wij tot hiertoe het kwaad en het lijden, de onrust en de boosheid bij de mensen 'buiten' mochten zoeken, nu is plots het kwaad binnen onszelf, binnen onze structuren, binnen de kerk. Zoals Stanny Bonte zegde over de gevangenis: in elke mens zit kwaad verborgen!

Palmzondag: het volk loopt Jezus achterna: Hosanna!, om kort daarna te schreeuwen: Kruisig hem!

Palmzondag: om niet te vergeten dat wij mensen zijn die moeten trachten het goede naar boven te laten komen. Daarom steken wij de paaskaars aan

Palmzondag, een afscheid, ergens in een verloren hoek, een schijnproces, een man dood en begraven, daarna herkend en gezien, een mens naar Gods bedoeling.

Palm wordt aangebracht, gezegend, groene palm, waardeloos? Neen, de hoop in mijn handen, al iets van Pasen, zegen uitstralend. Wij brengen palmtakjes aan rond de Christusicoon ter verering. Het berkenhouten kruis wordt aangedragen, versierd met het rode lint. Wij luisteren naar het lijdensverhaal, afgewisseld met een meditatie: *"De geest is gewillig, het vlees is zwak. Laten wij bidden om staande te blijven!"*

Dat lijdensverhaal eindigt slecht, met een dode en begraven Jezus, een zware rolsteen voor het graf.

Vandaag is er de tweede omhaling voor Abana Rwanda, met een beetje twijfel of die wel voldoende werd aangekondigd? Later zien we wel of wij mild zijn geweest ...

Wij gaan weg zonder zegen, de viering loopt de ganse week door! Wij krijgen het zevende gebedskaartje: *“Het kruis, teken van liefde”*.

Witte Donderdag, 21/4. Met zijn allen zitten we aan de tafels, gedekt met licht, brood en wijn. Rond die man van Nazaret, Jezus, die tijdelijk op deze wereld rondliep om te maken dat de mensen het zouden begrijpen als ze spreken van God. De dag van het ongedesemde brood is aangebroken: wij gedenken hoe hij ten einde raad de beker heeft doorgegeven opdat wij zouden doen wat hij deed.

Wij hebben gezongen over vriendschap en liefde, over caritas et amor, een der oudste liederen voor Witte Donderdag. In het theologisch woordenboek viel ‘amor’ weg en bleef er ‘caritas’ over, met nadruk op de naastenliefde. Tot in de liturgie van vandaag is dat zo gebleven: waar de caritas oprecht is, daar is God. Liturgisten hebben blijkbaar iets tegen ‘amor’, tegen liefde. Daar stel je heel wat vragen bij, als je ziet wat mensen elkaar aandoen, als je ziet dat een instituut, dat alles met gevoelens te maken heeft, die gevoelens uitsluit. Maar in de tijd van de Verlichting formuleerde men het zo: jaag het natuurlijke uit de mens weg, het komt in galop terug!

Waarom is men zo bang om te doen wat Johannes vraagt, waarom is men zo bang om te zeggen dat God ook in liefde zichtbaar is? God is niet meer te vinden los van alles, wel daar waar mensen zijn, waar vriendschap en liefde is. Johannes spreekt in zijn evangelie niet van de eucharistie, dat was blijkbaar normaal, maar wel zegt hij dat mensen uitgenodigd zijn om in liefde bijeen te zijn, om liefde te betonen tot het uiterste: zie Johannes, hoofdstuk 13, 1-20.

Sinds tweeduizend jaar komen mensen samen rond brood en de beker met wijn, tekenen van onmacht, van een mens die niet meer weet hoe hij het moet zeggen die alleen nog een gebaar heeft, als een hand op de schouder, als een kus, als woorden tekort schieten.

Jezus wist dat men hem uit de weg wilde ruimen, stelde zich de vraag wat er zou gebeuren met die mensen rondom hem. Johannes spreekt over een ander symbolisch gebaar dan de eucharistie, over voeten wassen. Dat moet héél in het begin geweest zijn, voeten wassen doe je bij het binnenkomen, om te zeggen waar het om te doen is ...

Derde wereldtheologen schenken aan dit ‘derde’ symbool evenveel aandacht als aan de twee andere. Had men dat vanaf het begin ook bij ons gedaan, het zou wel eens kunnen dat onze kerken er anders zouden hebben uitgezien. Om daaraan te herinneren moeten we elkaar, ook met gebaren helpen. Dus dopen wij onze handen in water en laten ze door een ander afdrogen. Dat is zeer moeilijk, want die ander doet het niet helemaal zoals ik het wil. Maar heel veel mensen zijn in die hulpbehoevende situatie.

De tafel wordt gedekt (Lied 108 Brood op tafel), wijn en water wordt in de bekertjes gegoten. Deze laatste uren blijven ons bij, zoals dat altijd gebeurt, als hij zich nog zorgen maakt, als ze nog wat wilden opschrijven. De timmerman van origine, Jezus, is God een Zoon geworden, neemt afscheid van vriend en wereld, praat nog intens met hen en maakt één afspraak: leef zoals ik heb geleefd en ik zal leven!

Na die eucharistieviering zijn wij allemaal rond het altaar gaan zitten voor de aanbidding van brood en beker met wijn. Jezus vraagt ons: wees elkaar tot steun. Maar toch hij ging lang geleden naar buiten, viel op de knieën en was bang. Zijn vrienden sliepen. Hij vocht het niet uit met het zwaard, niet met mensen, maar met zichzelf en met God ... Vader, uw wil geschiedde!

“Heer van hierboven, als ik misschien niet kan geloven, zonder te zien ...”

Goede Vrijdag 2011: mooi weer buiten en toch zijn we met zovelen, om te luisteren naar de profeet Jesaja over de man van smarten, door ons verstoten, die toch deed wat God van hem vroeg. Om afscheid te nemen van Jezus, om te horen vertellen wie hij geweest is. Geen preek, enkel verering van die man. Om te luisteren naar het lijdensverhaal, reeds zoveel maal gehoord en toch weer opnieuw ontroerend. Knielend als hij sterft aan dat kruis, de paaskaars dovend.

Voor Pilatus blijft de vraag: wie is die man toch? Johannes pleit in zijn evangelie Pilatus en de Romeinen vrij, Jezus is veroordeeld door zijn eigen mensen. De Schriften zeggen dat dát niet toevallig is: Jezus is de weg gegaan zoals vele mensen die zich niet laten dwingen. Die bereid zijn een stuk van hun leven te geven, van minder carrière te maken, aanvaarden van aan de kant gezet, doodgezwegen te worden. Want echt kruisigen doen we niet meer ...

Jezus is een voorbeeld om naar op te kijken, om na te volgen. Dit is geen viering van boete of miserie, het is een viering van dankbaarheid omdat hij ons de weg naar de anderen heeft getoond.

Daarom vereren wij het kruis en de man die erop genageld ligt, elk met een buiging, een stille blik, een bloem. Met het lange gebed en telkens weer opnieuw: *"Blijf nu hier en waak hier met mij, waken en bidden."*

Eén opdracht: *"Ga en doe jij evenzo!"* De stilte is gekomen, wij bidden om een nieuwe dag na deze duistere nacht.

Pasen 2011. Wij komen bijeen in een sobere kapel, die klaar staat voor een begrafenisviering. De uitvaart van de man op het kruis van Goede Vrijdag, die in processie hoog verheven, wordt buiten gedragen. *"In paradisum"* klinkt het, het einde van de uitvaartliturgie.

Of hebben wij met succes de strijd tegen de leegte gevoerd, hebben wij tegen de duisternis gevochten, zien wij weer licht? Mogen wij 'Het lied aan het licht' zingen? Wordt daar niet de brandende paaskaars de kapel binnen gedragen? Mogen wij terecht vragen om hier aanwezig te zijn? Om Zijn kracht te wekken en ons te komen bevrijden? Is ook het Bijbelboek niet weer daar en wordt niet overal nieuw licht gebracht?

Is het verhaal uit Matteüs (28, 1-15) niet dat van verrijzenis en leven?

Met Aswoensdag hebben we ons de vraag gesteld hoe we willen leven. Als een boom die opschiet, vruchten draagt, water tekort komt en verdort en verloren gaat? Of als een boom aan levend water, zoals Jezus van Nazaret, die we vandaag vieren? Wetend dat als het moeilijk gaat, we nog altijd gegrond zijn in goede aarde en staand aan levend water. Zo'n mens is nooit helemaal alleen, God is altijd bij ons en zo zijn we mensen die alleen rechtop kunnen staan

Daarom zijn we blij dat we vanavond in de pasnacht ook een kind bij ons hebben dat we mogen dopen met levend water. Om zonde uit te wassen? Maar neen! Je kunt niet uitwissen wat er niet is! Maar wel om de kleine Mathijs op te nemen in de kring van mensen die nog willen leven als Jezus, die willen dat deze wereld weer goed is, die ons aan die wens toevertrouwen en de kleine Mathijs de kans willen geven te zien hoe wij met elkaar omgaan.

Mathijs betekent: geschenk van de Heer. Wij bidden dat hij mensen kan ontmoeten die hem gelukkig maken, die hem al die vele verhalen in de Bijbel leren kennen, die als zijn peter en meter steeds naar hem luisteren en voor hem zorgen. En zijn zussen zullen dat zeker ook doen!

Wij als koor komen rond Mathijs, zijn ouders en zijn zussen en de familie staan, aan die mooie doopvont met levend, sprankelend water, en zingen de *'Old Irish Blessing'*.

Na die doopceremonie worden wij allemaal besprenkeld met doopwater (en Guido kennende moet het goed nat zijn!), wordt het altaar versierd met licht, bloemen, de icoon van Onze-Lieve-Vrouw en kaarsen. Na de communie geven kinderen het paasvuur door aan iedereen, bidden wij het Weesgegroet en wordt Mathijs toegewijd aan Maria.

Een receptie moet er zeker bij zijn, uit dank voor Mathijs én omwille van de Paasvreugde. Een aandenken? Guido sprak er al enkele jaren van, maar door het denkwerk en het praktische werk van enkelen en het volgehouden inpakwerk van velen, is onze 'Agnus Dei' tot stand gekomen uit was van de paaskaars van vorig jaar. Niet gewijd door de paus, maar even geldig gewijd door onze Guido. Wie niet weet wat een 'Agnus Dei' is kan het altijd navragen ...

Het laatste gebedskaartje over de Verrezen Heer, sluit de reeks af.

Hopelijk wordt een mindere prestatie van het koor na de geslaagde concerten ons vlug vergeven (ik bedoel dat we het onszelf vergeven)!

Zingen in de gevangenis, naar goede gewoonte, op Pasen. Veel mannelijke, minder vrouwelijke gevangenen, een voldoende grote koorbezetting. Filip is wel eens aan een nazicht van de piano toe! Afgezien van de plaats, een traditionele viering. Wij zijn in de gevangenis, dus staat het witte doek over het kruis symbool voor vergeving en verzoening die in de plaats van onrecht, fouten en zonde zijn gekomen, of toch minstens voor leven in relatie met God de Vader, met wie Jezus de Christus ons in contact heeft gebracht. De dood maakt ons niet meer bang!

Het was een zéér late Pasen en daarmee kan Effata in de paasvakantie geen verplaatsing aanbieden. Maar niet getreurd: dan is er Familiedag op tweede paasdag 25/4. Tom als verantwoordelijke heeft met medewerking van Sylvie, Magda, Rita en ... gezorgd voor een onvergetelijke dag met als centrum het Brielpaviljoen van de Brielse Meersen in Deinze. Met mogelijkheid om de huisbrouwerij in Gottem te bezoeken, een fietstocht te doen in de Leiestreek, te wandelen in de Ooidonkse Meersen, in de Brielse Meersen met (bekwame) gids rond te lopen, een bezoek te brengen aan de Pottenbakkerij in Meigem of gewoon niets te doen (thuiswacht spelen). Met 's middags een eenvoudige broodmaaltijd met lekkere soep en 's avonds een (eenvoudig bedoelde

maar) copieuze barbecue. Dat alles aan zeer democratische prijzen, Effata waardig, en met een goedkeurend oog op de netheid van wat we achter ons lieten.
Volgend keer, waar?

Effataviering op 30/4. Guido was vandaag in Essen voor het vieren van het 100-jarig bestaan van de communautiteit aldaar. Omdat hij niet zeker was hier tijdig terug te kunnen zijn, leidt Bernadette de woorddienst, na de verwelcoming door Lea VW. Neen, het is niet voorbij, want er was Pasen en nu krijgen wij tijd tot Pinksteren om dat nieuwe te laten groeien. Daar gaat Bernadette dieper op in, aan de hand van het evangelie van vandaag: Johannes 20, 19-31, een diepzinnig geloofsverhaal. Het is Johannes die schrijft, dus het verhaal heeft een dubbele bodem, het gaat niet over feiten, maar over een geloofservaring. De apostelen zitten daar opgesloten, deuren en vensters dicht, vol angst, wroeging? Heel veel spijt, Jezus is toch dood, wat nu?

Ook bij ons is er veel ongeloof, twijfel, angst, we moeten maar naar Thomas kijken! Maar het Paasgeloof is zo fel als licht van de zon, we kunnen er niet in kijken, we kunnen het niet begrijpen. We kunnen er ons alleen in koesteren als in de warmte van de zon. Thomas kunnen we vergelijken met ons, gewone mensen. Hoeveel keer zeggen wij niet als er iets misloopt: ge moet mij niet troosten, ge moet er niet over praten, ik moet tijd hebben!

Jezus heeft gezegd: *“Waar mensen samen zijn, daar ben ik in hun midden.”* Het was niet de bedoeling om veel mensen samen te krijgen ... wel om ervoor te zorgen dat mensen niet alleen blijven. Dát is wat Jezus zegt: blijf samen, blijf bij je gemeenschap, dan kan je steun én inzicht krijgen. Ook Thomas was niet klaar met de vragen rond het Paasgebeuren, Jezus moest zelf bij hem komen en hem zeggen: blijf niet staan bij Goede Vrijdag, waag de sprong naar Pasen, naar verrijzenis.

Jezus nodigt Thomas uit, hij nodigt ook ons uit, want dat verhaal bij Johannes was niet alleen voor de apostelen, het was er ook voor alle mensen uit die tijd. Thomas is één van ons, een die er blijkbaar niet bij hoort. Maar hij krijgt de kans om opnieuw te leven en niet stil te staan bij de dood.

Dat is ook de reden dat wij niet op Allerzielen, maar wel vandaag denken aan onze overledenen, op de zondag na Pasen, om te tonen dat we niet stilstaan bij Goede Vrijdag, bij Golgotha. Daarom brengen wij vandáág de naam van onze dierbare overledenen aan op een kaartje dat wij neerleggen bij de bron van levend water.

Dan hebben wij nog speciaal gebeden voor de gemeenschap en het scholencomplex in Essen en voor de gemeenschap 'De Hoeksteen' in Diksmuide (Keiem)., voor Nathalie die haar strijd tegen kanker heeft verloren en voor haar man en de kinderen die alleen achterblijven, voor zuster Marie Celeste, Redemptoristin, die hoogbejaard is overleden, voor alle kinderen die hun eerste communie doen en voor al onze dierbare overledenen: *“Ubi caritas et amor, ibi Deus est!”*

Let wel: op 19/5 is er géén Boekenclub, want wij gaan luisteren naar Prof. Em. Roger Burggraeve zelf.

Wat een maand, warm en droog én druk: werken aan Pasen, aan verrijzenis!

Wouter, zondag 1 mei 2011.